

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 17 marca 2022 r.

PS.I.431.2.2022.DR

**Pani
Gabriela Misztal
Kierownik Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Reymonta 4
48-317 Korfantów**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantowie
ul. Reymonta 4, 48-317 Korfantów.

1. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

- art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U z 2022 r. poz.135) w związku z art. 20 ust. 1 oraz art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.) oraz w związku z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

2. Zakres kontroli:

- a) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego,
- b) **okres objęty kontrolą:** od 1.11.2021 r. do dnia kontroli.

4. Rodzaj kontroli: problemowa

5. Tryb kontroli: zwykły

6. Termin kontroli: 17, 22 luty 2022 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- Krystian Goetz – Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- Danuta Rajkowska – Inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- prawidłowość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych oraz realizacji zadań bez wpływu na wykonywanie zadań pomocy społecznej;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego;
- realizacji obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych;
- realizacji zadań bez wpływu na wykonywanie zadań pomocy społecznej;
- zasadności przyznawania i odmowy przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego pod względem zgodności z obowiązującym prawem;

- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- przywoływania w podstawie prawnej decyzji przepisów uchylonego aktu prawnego, braku powołania w podstawie prawnej decyzji zastosowanego przepisu lub powoływania przepisów, bez wskazania ustępów bądź punktów artykułu, które zostały zastosowane w danej sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;
- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów art. 107 § 3 k.p.a.

Mając na uwadze stwierdzone podczas kontroli uchybienia i nieprawidłowości ustalono, że właściwą oceną podmiotu kontrolowanego w powyższym zakresie będzie ocena pozytywna z uchybieniami.

Ustalenia kontroli.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Korfantowie, w okresie od dnia 1.11.2021 r. do dnia 7.02.2022 r. wydano **169** decyzji administracyjnych w zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych, z tego **150** decyzji przyznających zasiłek rodzinny lub zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, **14** decyzji odmownych, **4** decyzje orzekające o nienależnie pobranych świadczeniach oraz **1** decyzję uchylającą prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego. Do Wojewody Opolskiego przekazano w sumie **26** spraw w celu ustalenia czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Od żadnej z wydanych decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

W okresie objętym kontrolą, w OPS odnotowano **5** przypadków pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, o którym mowa w art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹.

Na dzień kontroli w OPS nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami lub osoby pobierającej ten zasiłek uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy

¹ Nazywanej dalej „ustawą”.

świadczenia z pieniężnej na rzeczową. W okresie objętym kontrolą nie wystąpił również przypadek zmiany decyzji przyznającej zasiłek rodzinny.

W trakcie kontroli, weryfikacji poddano losowo wybraną dokumentację **32** postępowań w tym:

- **19** spraw (12,67%) zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- **7** spraw (50%) zakończonych wydaniem decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- **1** sprawy (100 %) zakończonej wydaniem decyzji uchylającej,
- **2** spraw (50%) zakończonych wydaniem decyzji orzekającej o nienależnie pobranych świadczeniach,
- **3** spraw (60%) zakończonych pozostawieniem sprawy bez rozpoznania.

Dokumentację objętą kontrolą, sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do zasiłku rodzinnego lub zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, a także odmowy lub weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, o którym mowa w art. 5 ust. 7 ustawy;
- 2) pozostawiania dziecka pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 5 ust. 11 ustawy;
- 3) pozostawiania dziecka pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, o którym mowa w art. 7 pkt 5 lit. e) ustawy.

1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

W ramach realizacji zadania wynikającego z ustawy, do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych Burmistrz Korfantowa 30.04.2004 r. upoważnił na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy Kierownika OPS.

Ponadto Burmistrz upoważnił na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych dwóch pracowników OPS, nie będących pracownikami socjalnymi oraz jednego pracownika OPS, nie będącego pracownikiem socjalnym, do prowadzenia postępowań w zakresie świadczeń rodzinnych (upoważnienia z 10.07.2017 r., 01.07.2020 r. oraz 31.03.2016 r. i 1.07.2021 r.).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Prawidłowość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych, braku nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej oraz nienaruszaniu norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Jak wynika z dokumentacji, realizacja zadań wynikających z ustawy stanowi zadanie dwóch referentów do spraw świadczeń oraz osoby zatrudnionej na stanowisku pomoc administracyjna.

Powyższe stanowi więc realizację normy prawnej zawartej w art. 20 ust. 4 ustawy, w myśl której w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

3. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

Ustalono, że we wszystkich przypadkach, zasiłek rodzinny został przyznany osobom, które spełniały warunki określone w art. 1 ustawy, w związku z art. 4 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1, 1a i 1b ustawy, w prawidłowej wysokości, stosownie do wieku dziecka, tj. zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 – 3 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do zasiłku rodzinnego organ, przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, tj. gdy

dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 674,00 zł lub w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności 764,00 zł.

W poddanych kontroli sprawach **3** razy wystąpił przypadek, o którym mowa w art. 5 ust. 3-3c. Organ w każdym z nich, gdy dochód rodziny przekraczał kwotę, o której mowa art. 5 ust. 1 i 2 ustawy ustalał, czy wnioskodawca spełnia warunki do uzyskania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, przysługujących rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do świadczeń rodzinnych, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, co jest zgodne z art. 5 ust. 3-3c ustawy.

W sytuacji utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4 ustawy.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ustalano na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane było prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4b ustawy.

W przypadku ustalenia dochodu z gospodarstwa rolnego (**2** wnioski), obliczono dochód, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 8 ustawy tj. przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

W poddanej kontroli dokumentacji stwierdzono **6** przypadków przyznania prawa do zasiłku rodzinnego osobom, których prawo do świadczeń rodzinnych w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd.

W **1** z poddanych kontroli przypadków, przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka. W postępowaniu dodatek został przyznany jednorazowo matce dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, w wysokości 1.000,00 zł, co jest zgodne z treścią art. 9 ust. 1 - 3 ustawy. W aktach spraw, stosownie do art. 9 ust. 6 i 7 ustawy, znajdowało się zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że kobiety pozostawały pod opieką medyczną, nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Weryfikacji poddano **4** przypadki przyznania dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. W omawianych przypadkach dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka organ przyznawał rodzicowi samotnie wychowującemu dziecko, ponieważ drugi z rodziców jest nieznan lub drugi rodzic nie żyje, co jest zgodne z art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy. W poddanych kontroli przypadkach dodatek został przyznany w wysokości 193,00 zł miesięcznie.

W **6** spośród poddanych kontroli postępowań, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej był przyznawany zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy rodzicowi na trzecie i następne dziecko, w wysokości 95,00 zł miesięcznie.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przyznano rodzicom na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dzieci do ukończenia 16 roku życia (**3** przypadki), ponieważ legitymowały się orzeczeniem o niepełnosprawności, co jest zgodne z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W przedmiotowych przypadkach organ przyznał powyższy dodatek w wysokości odpowiednio 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5. roku życia lub 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia, co jest zgodne z art. 13 ust. 2 ustawy.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (**17** przypadków) organ przyznawał jednorazowo w wysokości 100,00 zł na dziecko, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, na wniosek rodzica, złożony do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne, co jest zgodne z art. 14 ust. 1 - 4 ustawy.

Ponadto dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania organ przyznawał rodzicowi dziecka w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku

dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy (11 przypadków). Organ każdorazowo przyznał dodatek w wysokości 69,00 zł miesięcznie.

W każdym poddanym kontroli przypadku dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania został przyznany na okres 10 miesięcy w roku, w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego, co jest zgodne z art. 15 ust. 2 ustawy.

W poddanych kontroli sprawach powodem odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego było niespełnianie warunku określonego w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, tj. przekroczenie kryterium dochodowego, co zostało właściwie udokumentowane i obliczone w toku postępowania.

Przyznanie, odmowa przyznania lub uchylenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz orzeczenie w zakresie nienależnie pobranych świadczeń, każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej. Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a.

W kontrolowanych decyzjach rozstrzygających w zakresie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego organ przywoływał treść art. 104 k.p.a., a także art. art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 8, art. 10, art. 11a, art. 12a, art. 14, art. 14, art. 15, art. 20, art. 23, art. 24, art. 25, art. 26, art. 32 ustawy, bez wyszczególnienia ustępów, paragrafów lub punktów artykułu. Praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji², natomiast w sytuacji gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery, brak wskazania, który z ustępów tego przepisu znajduje w danej sprawie zastosowanie, narusza ten wymóg³. Wydanie decyzji administracyjnej bez wskazania podstawy prawnej jej wydania nie może być utożsamiane z wydaniem decyzji bez podstawy prawnej. Wydanie aktu administracyjnego bez podstawy

² Wyrok WSA w Warszawie z 17.11.2006 r., II SA/Wa 1145/06

³ Wyrok NSA z 10.10.2007 r., II GSK 177/07

prawnej nie zachodzi bowiem, gdy w decyzji nie powołano podstawy prawnej albo powołano ją błędnie, gdyż istotne jest rzeczywiste istnienie tej podstawy.

Ponadto w **26** decyzjach poddanych kontroli w podstawie prawnej zamiast rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna przywołano przepisy z uchylonego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, natomiast w **11** przypadkach poddanych kontroli nie przywołano przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych.

W przedmiotowych przypadkach mamy więc do czynienia z wadą formalną decyzji administracyjnej polegającą na niezgodności jej brzmienia z wymogiem określonym w art. 107 § 1 k.p.a. Błąd ten nie skutkuje jednak koniecznością stwierdzenia nieważności wydanych decyzji.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach zakończonych wydaniem decyzji, w których organ odmówił stronie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego, a także w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji uchylającej prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji orzekającej o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń i w sprawach, w których miał zastosowanie art. 5 ust 3-3c ustawy uzasadnienia faktyczne i prawne decyzji wyczerpują wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a. Uzasadnienie faktyczne przedmiotowych decyzji zawierało w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

Natomiast w pozostałych skontrolowanych postępowaniach (**16 przypadków**), decyzje nie zawierały prawidłowo sformułowanego uzasadnienia, zawierającego elementy określone w art. 107 § 3 k.p.a. Decyzje ustalające prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego powinny zawierać prawidłowe uzasadnienie faktyczne i prawne tj. wskazywać okoliczności faktyczne i prawne, którymi organ administracji publicznej kierował się przy podejmowaniu decyzji. W szczególności uzasadnienie powinno zawierać ocenę zebranego w postępowaniu materiału dowodowego, dokonaną przez organ wykładnię stosowanych przepisów prawa oraz ocenę stanu faktycznego w świetle obowiązującego prawa. Organ administracji ma obowiązek przedstawienia własnego stanowiska w sprawie i podania motywów tego stanowiska wraz z ich szczegółowym wyjaśnieniem. Motywy decyzji powinny być tak ujęte, aby strona mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się organ przy załatwianiu sprawy. Uzasadnienie prawne polega na wyjaśnieniu podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Chodzi zatem o wyłomaczenie, dlaczego organ zastosował dany przepis prawny w danej sytuacji faktycznej. Przytoczenie przepisów polega nie tylko na wymienieniu numeracji artykułów, paragrafów czy ustępów, ale na podaniu ich treści, natomiast wyjaśnienie podstawy prawnej, na wykładni przepisów stanowiących podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w decyzji.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym powyżej zakresie. Mając jednak na względzie, że dotyczyły one jedynie części z kontrolowanych decyzji oraz mają charakter formalny nie skutkują one negatywną oceną jednostki w kontrolowanym zakresie.

4. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony.

Złożone przez strony wnioski o przyznanie świadczenia zawierały klauzulę zastępującą pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, co jest zgodne z art. 23 ust. 2a ustawy.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała zgodnie z wymogami art. 23 ust. 3 ustawy, prawidłowo wypełniony wniosek, zawierający dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, oraz odpowiednio:
 - zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30 f. ustawy z dnia 26 lipca o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny,
 - zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, tj.: prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację, zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o okresie, na który został udzielony urlop wychowawczy, oraz o okresach zatrudnienia i/lub inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku,

zgodnie z wymogami art. 23 ust. 4 ustawy.

We wszystkich sprawach poddanych kontroli w przypadku utraty lub uzyskania dochodu przez członków rodziny w aktach sprawy do wniosku załączone były dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość, zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy w związku z art. 3 pkt 1 ustawy.

Złożone przez strony oświadczenia zawierały klauzulę zastępującą pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, co jest zgodne z art. 23 ust. 5c ustawy.

Ośrodek prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego realizował wynikający z art. 23b ust. 1 ustawy obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiły 4 przypadki utraty dochodu powodującej, że prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego ustalano od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 6 ustawy.

W przypadku przyznania świadczeń rodzinnych po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczeń rodzinnych było w myśl art. 24 ust. 6a ustawy weryfikowane z uwzględnieniem art. 5 ust. 4c.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w powyższym zakresie.

5. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wnioskodawcom.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach, ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej, dokonywana była po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia, a także zgodnie z terminami wynikającymi z art. 26 ust. 1, 3 – 5 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości:

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia dotyczące:

- przywołania w podstawie prawnej decyzji uchylonego przepisu prawa, braku powołania w podstawie prawnej decyzji zastosowanych przepisów lub powoływaniu w podstawie prawnej decyzji przepisów, bez wskazania ustępów bądź punktów artykułu które zostały zastosowane w danej sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.

2. Nieprawidłowość dotycząca:

- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów art. 107 § 3 k.p.a.

Powyższa nieprawidłowości skutkuje wydawaniem decyzji administracyjnych z naruszeniem zasad wynikających z k.p.a.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia:

Jednostka kontrolowana wniosła zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego, które zostały uwzględnione.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

W związku ze stwierdzonym uchybieniem i nieprawidłowością, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.

- VI.** Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.
- VII.** Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej